

स्वच्छतेसाठी विज्ञान महिना - ऑक्टोबर, २००७ अंतर्गत
राज्यातील नागरी भागासाठी स्वच्छता /आरोग्य जनजागृती
कार्यक्रम

महाराष्ट्र शासन
घाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:स्वविम-२००७/प्र.क. ८७ /पापु-२१
मंत्रालय, मुंबई ४०००३२,
दिनांक:- १२ ऑक्टोबर, २००७

प्रस्तावना :

राष्ट्रीय विज्ञान आणि तंत्रज्ञान संचार परिषद, भारत सरकार आणि राजीव गांधी विज्ञान आणि तंत्रज्ञान आयोग, महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्फत ऑक्टोबर, २००७ हा महिना "स्वच्छतेसाठी विज्ञान महिना" म्हणून घोषित करण्यात आला आहे. त्याअंतर्गत राज्याच्या नागरी भागातील नागरिकांना स्वच्छता व आरोग्याचे महत्त्व पटवून देण्यासाठी राज्यातील विविध नागरी संस्थांमध्ये प्रदर्शन, व्याख्यान आणि अभ्यास दौरे अशा विविध माध्यमांद्वारे जनजागृती कार्यक्रमाचे आयोजन करून त्यासाठी प्रती नागरी संस्था रु.१ हजार अर्थसहाय देण्याचे सदर संस्थांनी प्रलंबित केले आहे.

राज्यामध्ये सन २००२-०३ पासून राज्याच्या घाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागासमक्ष राखण्यात येणाऱ्या सित नाहंगेबाबा नागरी स्वच्छता अभियानांतर्गत राज्यातील सर्व नगरी संस्थांची प्रतिवर्षी स्वच्छतेच्या १० निकषांतर्गत स्पर्धा देण्यात येते. या अभियानाच्या माध्यमातून राज्यातील नागरिकांना स्वच्छतेचे महत्त्व पटवले असून लोकसहभागाने अभियानाच्या १० निकषांतर्गत विविध लोकोपयोगी कामे सारखे पुढेलेली आहेत. तथापि, या अभियानाच्या वेळी ५ वर्षांच्या कालावधीमध्ये राज्यातील नागरी संस्थांपैकी काही नागरी संस्थांमध्ये मात्र स्वच्छतेबाबत आधुनिक वेळची जनजागृती निर्माण झालेली दिसून येत नाही. अशा नागरी संस्थांमध्ये राष्ट्रीय विज्ञान आणि तंत्रज्ञान संचार परिषद, भारत सरकार आणि राजीव गांधी विज्ञान आणि तंत्रज्ञान आयोग, महाराष्ट्र शासन यांच्या सहकाराने स्वच्छतेसाठी विज्ञान महिना म्हणून घोषित केलेल्या महिने ऑक्टोबर, २००७ मध्ये विज्ञानाच्या माध्यमातून स्वच्छता व आरोग्य विषयक जनजागृती कार्यक्रमांचे आयोजन करण्याचा व त्यासाठी राखून ठेवलेल्या रु.१ हजार प्रतिवर्षी प्रती नागरी संस्था रु.१०००/- (एक हजार फक्त) अर्थसहाय्य महाराष्ट्र शासनाच्या घाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागासमक्ष राखून देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचारणीय होता.

शासन निर्णय :-

राष्ट्रीय विज्ञान आणि तंत्रज्ञान संचार परिषद, भारत सरकार आणि राजीव गांधी विज्ञान व तंत्रज्ञान आयोग, महाराष्ट्र शासन पुरस्कृत "स्वच्छतेसाठी विज्ञान महिना-ऑक्टोबर, २००७" अंतर्गत राखून ठेवलेल्या प्रपत्र - अ मधील ६३ नगर परिषद हीयंमध्ये प्रदर्शन, व्याख्यान आणि अभ्यास दौरे या कार्यक्रमांद्वारे विज्ञानाच्या माध्यमातून स्वच्छता व आरोग्य विषयक जनजागृती कार्यक्रमांचे स्थानीयप्रमाणे आयोजन करण्यात यावे:-

- (१) आरोग्य आणि आरोग्यशास्त्र या विषयावर प्रात्यक्षिक व्याख्यान
- (२) कमी खर्चात स्वच्छता, पाण्याची व व्याखानी कचऱ्याचे प्रक्रीया व विल्हेवाट, जलब्रम्ह रोम, पाणी शुद्धीकरण, शेती व पशु यांच्या टाकाऊ पदार्थांचे प्रक्रीया, इत्यादी

(३) स्वच्छतेचे महत्त्व याचर चाच-विवाद सत्र (Discussions & Debates)

(४) नियंत्रक विद्यार्थ्यांच्या स्वच्छ अहारांना भेटी व अभ्यास दौरा

२. वरील कार्यक्रमांमधीली प्रदर्शने आयोजित करताना आवश्यक असणारे सर्व साहित्य संबंधित नागरी संस्थांनी शैक्षणिक सहाय्य व लोकसहभागाने पुरविले जावे. तसेच, या व्यावहारिक प्रदर्शनांमध्ये आवश्यक असणारे काही साहित्य संवाद व क्षमता विकास कक्षाकडून (CCDU) उपलब्ध करून देण्यात येईल. व्याख्याने, घाट-विवाद सत्र, आणि अभ्यास दौरे यावरील कार्यक्रम राजीव गांधी विज्ञान व तंत्रज्ञान आयोग, महाराष्ट्र शासन यांच्याकडून सल्लेवरणी आयोजित करण्यात येतील.

३. उक्त कार्यक्रमांकरिता राजीव गांधी विज्ञान व तंत्रज्ञान आयोग, महाराष्ट्र शासन यांच्याकडून खालीलप्रमाणे रक्कम पुस्तकृत करण्यात आली आहे :-

(१) प्रदर्शन

(६३ नागरी संस्था X रु.६,०००/- प्रति न.घा.) - रु.३,७८,०००/-

(२) व्याख्यानांचे माध्यम व प्रवास भत्ता

(६३ नागरी संस्था X रु.१,०००/- प्रति व्याख्यान) - रु. ६३,०००/-

(३) नियंत्रक विद्यार्थ्यांच्या २० गटांमार्फत सार्वजनिक

स्वच्छ अहारांना भेटी व अभ्यास दौरा - रु. ५१,०००/-

(रु.५,०००/- प्रति गट X १५ गट)

एकूण रु.५,१६,०००/-

४. या रकमेमधीली ६३ नागरी संस्थांमध्ये आयोजित करण्यात येणारे प्रदर्शनांकरिता स्वर्च करण्याच्या रु.३,७८,०००/- इतका रकमेचा धनपदेश राजीव गांधी विज्ञान व तंत्रज्ञान आयोगाने शासनास अदा केला असून तो महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाकडे संत साहगेबाबा नागरी स्वच्छता अभियानांतर्गत अतिनस्त देण्यात आलेल्या निधीमध्ये जमा करण्यात आला आहे. या व्यावहारिक व्याख्याने आणि अभ्यास दौरे यांकरिता विलेखप्रमाणे येणारा स्वर्च राजीव गांधी विज्ञान व तंत्रज्ञान आयोगाकडून परागार करण्यात येईल.

५. उक्त रकमेमध्येविलेखित संदर्भित ६३ नगर पंचिकांमध्ये भरविण्यात येणाऱ्या प्रदर्शनांकरिता प्रत्येक नागरी संस्थेत रु.५,०००/- याप्रमाणे रु.३,१५,०००/- इतका स्वर्च शासनाच्या याणी पुरवठा व स्वच्छता विभागामार्फत करण्यात येईल. हा स्वर्च विभागाला संत साहगेबाबा नागरी स्वच्छता अभियानांतर्गत महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाकडे अतिनस्त असलेल्या निधीमधून भागविण्यात यावा.

६. जर नमुद केलेल्या बाबींकरिता सोपेत जोडलेल्या प्रपत्र-अ मधील ६३ नागरी संस्थांना प्रत्येकी रु.११,०००/- इतका निधी संत साहगेबाबा नागरी स्वच्छता अभियानांतर्गत अतिनस्त निधीमधून महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या संबंधित प्रादेशिक कार्यालयांमार्फत रोखीने उपलब्ध करून देण्यात येईल.

७. प्रपत्र- अ मधील प्रत्येक नगर परिषदेने वा कार्यक्षेत्रासाठी राजीव गांधी विज्ञान व तंत्रज्ञान आयोग, महाराष्ट्र शासन यांच्याकडून उल्लेख करून देण्यात आलेल्या रु.२,०००/- आणि पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाकडून देण्यात आलेल्या रु.२,०००/- इतक्या रकमेच्या वापराबाबतची उपयोगिता प्रमाणपत्रे स्वतंत्रपणे दिनांक ३० मोर्चेबर, २००७ पर्यंत शासनाकडे सादर करावी.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संश्लेषक संकेतांक २००७१०१२१७१४०१००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नगरे,

(र. म. शर्मा)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रातः,

- (१) मा. मंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांचे खातगी सचिव
- (२) प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे स्वीय सहायक
- (३) प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
- (४) विभागीय आयुक्ता (सर्व)
- (५) संचालक, नगर परिषद प्रशासन संश्लेषकालय, वारळी, मुंबई
- (६) भित्तीधिकारी (सर्व)
- (७) महासंस्थापक, महाराष्ट्र १/२, मुंबई / नागपूर / (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता)
- (८) संचालक, लेखा व कंत्राटगारे, मुंबई
- (९) सदस्य सचिव, राजीव गांधी विज्ञान व तंत्रज्ञान आयोग, नवीन प्रशासकीय भवन, ११वा मजला, मुंबई ४०० ०३२
- (१०) मानद सचिव, सराठी विज्ञान परिषद, विज्ञान भवन, श्री एन. पुर्व मार्ग, सायब, पुनामही, मुंबई ४०० ०२२
- (११) मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, मुंबई
- (१२) सदस्य सचिव (तार्थिक), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई ४०० ०३१
- (१३) वित्तीय सल्लागार व मुख्य लेखाधिकारी, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, बेंगलूर, नवी मुंबई
- (१४) सल्लागार, IEC/HRD, संवाद व क्षमता कक्ष, बेंगलूर, नवी मुंबई
- (१५) अधिवान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- (१६) निवासी लेखाधिकारी, मुंबई
- (१७) मुख्याधिकारी, नगरपरिषदा (प्रपत्र - अ) अनुसार
- (१८) वित्त विभाग (आय३/अर्थरक्षकपर१), मंत्रालय, मुंबई
- (१९) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागातील कार्यासने क्र. पापु-०४ व २०
- (२०) संश्लेषक कक्ष, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- (२१) निवड नसरी (पापु- २१)

प्रपत्र - अ

शासन विभाग पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग क. स्वविम-२००७/प्र.क. २१/पापु-२१ दिनांक १२ ऑक्टोबर, २००७
चे जोडपत्र

Science for Sanitation Month - October, 2007

Division / District wise Nagar Parishads

KONKAN DIVISION			
THANE	RAIGAD	RATNAGIRI	SINHU DURG
Palghar	Karjat	Rajapur	Vengurla
Nalasopara	Shrawardhan	Dapoli Nagar Panchayat	-----

NASHIK DIVISION				
NASHIK	AHIMADNAGAR	NANDURBAR	DHULE	JALGAON
Nashik	Khatola	Tuloda	Dodashe - Yawade	Pachora
-----	Shrigonda	-----	-----	Janor
-----	-----	-----	-----	Parola

PUNE DIVISION				
PUNE	SANGALI	SATARA	SOLAPUR	KOLHAPUR
-----	Vita	Rahimatpur	Mohargi	Murgol
-----	-----	-----	Kardewadi	Kardewadi

AMARAVATI DIVISION				
BULDHANA	YAVATMAL	AKOLA	VASHIM	AMARAVATI
Abhinav	Ghatangee	Balapur	Vashim	Vasod
-----	-----	-----	-----	Daryapur
Nadura	Daryo	Patel	-----	Chandur Railway
Lonar	-----	-----	-----	Shendurjana Ghat

NAGPUR DIVISION					
NAGPUR	BHANBARA	GONDIA	VARDHA	CHANDAPUR	GADCHIROLI
Khapri	Twonar	Gondiya	Hingambhat	Mai	Devagunj
Narkhed	-----	Tindia	Aarsi	Bhadravati	Gadchiroli
Morad	-----	-----	Palgaon	-----	-----
-----	-----	-----	Sindi	-----	-----

AURANGABAD DIVISION			
AURANGABAD	PARBHANI	HINGOLI	JALNA
Kannad	Mauwat	Hingoli	Bhakordan
Kaltabad	Purna	-----	Patel
-----	-----	-----	-----

SANDEH	LATUR	ISMARANABAD	BEED
Unari	Ahmadpur	Paranda	Majalgaon
Hilshi	-----	Kalamb	Gavrai
Hidgaon	-----	-----	-----
Mukhed	-----	-----	-----